

имајући у виду и материју која је оспореним актом уређена, по оцени Суда оспорени Правилник донет је у складу са овлашћењима из раније важећег, односно сада важећег Закона и по поступку који није био у супротности са Законом у време његовог доношења, а ни са сада важећим чланом 122, став 1. Закона о унутрашњим пословима.

Регулисање ових питања у складу је са овлашћењима из члана 31, став 4. Устава СР Србије, према коме се права, обавезе и одговорности радника у радним заједницама органа друштвено– политичких заједница уређују законом, а кад то природа делатности органа дозвољава – и самоуправним споразумом, односно уговором радне заједнице и тих органа и самоуправним општим актима радне заједнице.

Сада важећим Законом о унутрашњим пословима, који је ступио на снагу 30. јула 1989. године, није предвиђена обавеза усаглашавања самоуправних општих аката овог Секретаријата, па се, у конкретном случају, не ради ни о застарелости оспореног Правилника и протеку рока за његово усаглашавање са законом.

На основу изложеног Суд је решио да не прихвати иницијативу.

(Решење Уставног суда Србије IV-187/90 од 13. септембра 1990. год.)

Припремио др Томислав Вељковић

ОДЛУКЕ ВИШЕГ ПРИВРЕДНОГ СУДА СРБИЈЕ

Преношење права оснивача радне организације у оснивању на једног оснивача

Више оснивача основали су радну организацију. Касније није дошло до изградње и конституисања ове радне организације, нити је иста усаглашена са одредбама Закона о предузећима.

Оснивачи су одлучили да сва права оснивача пренесу на једног од њих, а овај је прихватио да преузме права и обавезе радне организације у оснивању с тим да нема никакве обавезе према осталим оснивачима.

Првостепени суд је одбио захтев оснивача, коме су припојена и пренета средства бивше радне организације у оснивању, да то упише у судски регистар, са образложењем да радна организација у оснивању не може да врши статусне промене јер се није конституисала, а није се ни усагласила са Законом о предузећима.

Виши привредни суд Србије уважио је жалбу оснивача, укинуо решење првостепеног суда, а предмет вратио на поновни поступак.

Из образложења:

„У конкретном случају не ради се о припајању субјекта (радне организације у оснивању), већ се ради о припајању капитала који је издвојен за оснивање радне организације у оснивању и његовом преношењу на једног од оснивача, са истовременим преношењем права и обавеза и преузимањем радника, на овог оснивача, а што је допуштено у смислу чл. 145 б, ст. 2. Закона о предузећима и то без права управљања.

Како су оснивачи радне организације у оснивању усвојили споразум о статусној промени радне организације у оснивању тако да иста престаје са радом као правно лице, а да се средства припоје једном од оснивача, то првостепени суд није могао одбити упис у судски регистар оваквог спајања средстава па је тиме починио битну повреду поступка, а погрешно је применио и материјално право.

У поновљеном поступку суд ће утврдити да ли је подносилац захтева испунио услове за упис у судски регистар па ће такав упис и извршити”.

Према томе, оснивачи радне организације у оснивању могу одлучити да своја оснивачка права пренесу на једног од оснивача. Овим права трећих

лица нису доведена у питање. Ово важи и за преношење оснивачких права оснивача предузећа.

(Решење ВПС, ПЖ 42/91 од 8. јануара 1991.г.)

Камата на ревалоризовани износ главног дуга

Првостепени суд је одбио захтев тужиоца да му се досуди камата од 8% на ревалоризовани износ главног дуга, за период од 24.6. до 7.10.1989.г.

Виши привредни суд Србије је уважао жалбу, преиначио првостепену пресуду и усвојио захтев тужиоца.

Из образложења:

„Другостепени суд налази да тужиоцу за цео период важења измена и допуна одлуке СИБ-а о висини стопе затезне камате („Сл. лист СФРЈ” бр. 72/88) тј. од 9.12.1988.г. до 7.10.1989.г. припада право, ако камата није уговорена на 8% камате на ревалоризовани износ главног дуга.

Према томе, и овде спорни период од 24.6.1989. до 7.10.1989. г. спада у период за који тужилац има право на 8% камата на ревалоризовани износ главног дуга.

Ово са разлога што је у овом периоду била на снази и одлука Савезне скупштине о циљевима и задацима монетарне политике и заједничких основа кредитне политике („Службени лист СФРЈ” бр. 77/88) по којој је у току 1989. г. била предвиђена ревалоризација потраживања из дужничко-поверљивих односа.

Према томе, у смислу тачке 2. наведене Одлуке СИБ-а од 9.12.1988. г. као и на основу одредаба наведене Одлуке Савезне скупштине, тужиоцу припада право на ревалоризацију главног дуга, па и право на 8% камате на ревалоризовани износ главног дуга од 24.6. до 7.10.1989.г. и зато је жалбу ваљало уважити, пресуду преиначити и одлучити као у изреци”.

Према томе, ако камата за случај дошње није уговорена тужиоцу припада право на 8% камате на ревалоризовани износ главног дуга за период од 9.12.1988.г. до 7.10.1989.г, а касније по стопам из Закона о стопам затезне камате.

(Пресуда ВПС, ПЖ 1983/90 од 12. јула 1990.г.)

Привремена мера – ауторско право

Првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиоца и издао привремену меру, а у осталом делу је одбио захтев за привремену меру.

Виши привредни суд је укинуо првостепену одлуку и предмет вратио на поновни поступак, јер се делимичним усвајањем привремене мере не може задовољити захтев тужиоца.

Из образложења:

„Првостепени суд је усвојио предлог за издавање привремене мере делимично тако што је наложио туженом да искључи из албума самолепљиве слике фудбалера и то како из албума које је већ одштампао и припремио за промет, тако и из албума које ће касније одштампати.

Тужилац је тражио издавање привремене мере којом се забрањује даље штампање фотографија фудбалера и албума као и стављање у промет ових фотографија преко „Политикиног забавника”.

Само искључивање фотографија фудбалера из албума туженог, не спречава туженог да продаје фотографије фудбалера без албума и да на тај начин вређа ауторска права тужиоца па привремена мера као да није усвојена.

Имајући у виду уговор који је тужилац приложио, по коме је на тужиоца пренето искључиво право објављивања фотографија фудбалера са светског првенства, то је првостепени суд погрешно када није усвојио

привремену меру у целости, са забраном промета како одштампаних фотографија и албума тако и будућих фотографија које ће накнадно бити одштампане и продаване у албуму, или без албума.

Због тога је Виши привредни суд и уважио жалбу тужиоца, а првостепену пресуду укинуо и предмет вратио на поновни поступак.

У поновљеном поступку првостепени суд ће оценити да ли се радњама из предложене привремене мере вређа ауторско право тужиоца па ће, зависно од тога и усвојити привремену меру у целости јер се само на тај начин може спречити повреда ауторског права”.

Према томе, привремена мера мора да спречи у потпуности повреду ауторског права тужиоца.

(Решење ВПС ПЖ 3103/90 од 12. јула 1990.г.)

Припремио др Јездимир Митровић

ОДЛУКЕ СУДА УДРУЖЕНОГ РАДА СРБИЈЕ

Дисциплинска мера распоред на друге послове после ступања на снагу Закона о основним правима из радног односа

Радница је у предлогу за покретање поступка навела да јој је одлуком Дисциплинске комисије изречена дисциплинска мера распореда на друге послове и радне задатке у трајању од три месеца. Како сматра да није учинила повреду радне обавезе која јој је стављена на терет, предложила је да суд удруженог рада закаже расправу, изведе предложене доказе и донесе одлуку којом ће поништити изречену дисциплинску меру.

Основни суд удруженог рада у Чачку одлуком Ро. бр. 38/90 од 19. априла 1990. године усвојио је захтев раднице и поништио одлуку Дисциплинске комисије и Радничког савета. Утврдио је да је радница обављала послове пословође за отпрему робе са главног стоваришта. Против раднице је покрнут дисциплински поступак због тога што је приликом отпремања дрва купцима отпремана мања количина од договорене и плаћене. Радници је изречена дисциплинска мера распореда на ниже послове и радне задатке у трајању од три месеца. На спорни однос суд је применио одредбу чл. 55. Закона о основним правима из радног односа којом је предвиђено да се за повреду радних дужности и радних обавеза раднику може изрећи јавна опомена, новчана казна и престанак радног односа. Чланом 91. истог Закона прописано је да је организација дужна да општа акта усклади с одредбама овог Закона у року од шест месеци од дана ступања Закона на снагу. Друштво предузеће није извршило усклађивање самоуправног општег акта са Законом. Међутим, по схватању Основног суда без обзира што није истекао рок за усклађивање самоуправног општег акта, а којом је он у супротности са Законом, онда се примењује Закон непосредно. Како Законом о основним правима из радног односа није предвиђена могућност изрицања дисциплинске мере распореда на друге послове и радне задатке, то предузеће није могло изрећи радници ову меру.

Суд удруженог рада Србије је одлуком II РО. бр. 2456/90 од 14. јуна 1990. године одбио жалбу предузећа и потврдио одлуку Основног суда. У образложењу је навео да је неоснован навод жалбе да је Основни суд погрешно применио материјално право јер се за повреду радне обавезе која је радници стављена на терет може изрећи само она мера која је прописана Законом. Без обзира на чињеницу да ли је истекао рок за усклађивање општих аката из чл. 91 Закона о основним правима из радног односа, ако је одредба општег акта у супротности са Законом – примењује се непосредно Закон.